

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 2

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 598 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr Baxtiyor Islamov	8
Kichik biznesni rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G’oipnazarov	10
Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System ... Zufarova Nozima Gulamiddinovna	16
Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko’rsatkichlari va ekologik muammolar Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich	24
Yashil budjetlashtirish va uni O’zbekistonda joriy etish istiqbollari Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	30
Iqtisodiyotda ta’lim va fan integratsiyasining asosiy yo’nalishlari Yormatov Ilmidin Toshmatovich	35
Transport vositalari va yo’llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir Agzamov Shaxboz Akmalovich	39
Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish A. X. Salamov	44
Biznes-reja baliqchilik xo’jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida Dosmurotova Shaxista Kengashovna	48
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog’liqligi Axmediyeva Aliya Toxtarovna	55
Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich	63
Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari va ularni bartaraf etish yo’llari Shamsiyev Nodir Muratovich	67
Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari Shagazatov Oybek bahodirovich	72
Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo’nalishlari Davlatov Sanjar Abdimannonovich	76
Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	80
Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo’nalishlari Yuldasheva Kamola Miraliyevna	84
O’zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida) Yoriyeva Farangiz Murodillayevna	89
Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi Nazarova Umida Avazovna	94
Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari Mirzaxodjayev Alisher Botirovich	98
Globallashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish Mirzayev Musurmon Umidullayevich	103
Surxondaro viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o’rni va ahamiyati Fayziyeva Aziza Azamat qizi	108
Ta’lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich	113
Ta’minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	119
Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	123
Развитие цифровой трансформации банковского сектора Республики Узбекистан Абдурахманова Матлуба Махамадаминовна	129

Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari.....	135
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich	
Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish	141
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva	
Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari:	
Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili.....	148
Sultonboeva Munira bahodirovna	
Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar.....	154
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li	
Взаимосвязь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта	159
С. С. Алиева, А. Назаров	
Erkin iqtisodiy zonalarning faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish.....	167
Sheraliyeva Saida Azatovna	
Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari	170
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich	
Инклюзивное образование и его особенности.....	175
Зайнутдинова Умида Джалоловна	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	179
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari.....	184
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li	
Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari.....	188
Izbosarov Boburjon Bahriddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi.....	193
G. Adilova	
Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash.....	197
Mardiyev Nurali	
Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlar.....	203
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili	207
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li	
Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari	213
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	221
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi	
instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar	226
Eshimov Alisher Dasmurodovich	
Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini aniqlash	
metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi).....	234
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari	245
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li	
Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	250
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari.....	256
Kenjayev Soxib Sayfiyevich	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini joriy etish orqali budjet-soliq siyosati	
samaradorligini yanada oshirish.....	260
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi	
Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli	266
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li	
Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari.....	274
Sobirov Otabek Olimjonovich	

Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari	277
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Tijorat banklari foydasi va rentabillik ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish	281
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo'llari	284
To'ychiyev Otabek Shamshiyevich	
Venchur kapitalining mohiyati va O'zbekistonda venchur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari.....	288
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna	
Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash zarurati.....	293
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug'bek o'g'li	
Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta'sirini ko'p omilli ekonometrik modellashtrishda tahlil qilish.....	297
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo'llari	302
Abdullayev Boburjon Akbaraliyevich	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	306
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	310
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	314
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov	
Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation	319
Mukhlisa Ikramova	
Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o'rni va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri	325
Yusupov Muhammadali Soxib o'g'li, J.D. Xojiyev	
Temir yo'l sanoat korxonalarida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo'yicha xorijiy tajriba.....	329
Kadirova Sharofat Amonovna	
Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО “Ўзтемирйўлийўловчи”	332
Н. Э. Кахарева	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	337
Sharipov Bobur Anvar o'g'li	
“STEKLOPLASTIK” MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish	342
Musyeva Shoira Azimovna	
Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari	348
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova	
Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans.....	353
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova	
Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralar samaradorligini KPI orqali baholash uslubiyati.....	357
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari.....	362
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdanova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma'rifat Umarovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o'ziga xos xususiyatlari	369
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi	
Процессы цифровизации АО “Hududgazta'minot”	373
Хусанов Кахрамон Нишонович	
O'zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo'llari.....	378
Abdullayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G'ofurbek Iskandarbek o'g'li	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi.....	381
Bobayev Isroiljon Abdinabiyeich	
Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta'sirini ekonometrik modellar bilan baholash.....	386
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	

O'zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari.....	394
Sh. Madraimov	
Kapital bozorida sug'urta kompaniyalar institutsional investor sifatida	397
Xasanova Lola Mamasharifovna	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	400
B. B. Berkinov	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari.....	409
G'afurov Umidjon Bahodir o'g'li	
Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta'minlangan aholi qatlamini qo'llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida).....	413
Karimov Bekzodjon Ilxomovich	
Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari	420
Pardayev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
Финансы или корпоративные финансы	426
Уринов Бобур Насиллоевич	
In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features	432
Akhunova Shakhistakhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugoppor kizi	
Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	437
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li	
Сокращение уровня бедности в Узбекистане.....	443
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta'sirini baholash	448
S. B. Inoyatov	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlash amaliyotidagi muammolar va ularni barataraf etish yo'llari	453
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
Mahalliy budjet daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari	460
O'lokulova Feruza Mansurovna	
Kambag'allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta'minlashning muhim omili	463
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich	
Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyati	469
Xalmuxamedova Zebaxon Babaxanovna	
Tijorat banklari o'rtasidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta'minlash istiqbollari	473
M. Yuldosheva	
Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari	480
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili	487
Mirzayev Mirza Abdullayevich	
Oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini institutsional tahlil qilish mexanizmi.....	492
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Integrasiya sharoitida to'qimachilik sanoatining rivojlanishi	499
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	
Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o'tkazish jarayonlarini takomillashtirish	503
Karamatova Noiba Husnitdinovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	510
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ.....	517
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммедович	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo'llari	522
Sultanov Baxram Begdullayevich	

Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях.....	526
Самигова Гуландом Абдужаббаровна	
Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri	534
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi	
Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin	539
Muminov Akmal Tulkunovich	
Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri	543
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich	
Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroxizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari	548
Shukurov Ilxom Safarboyevich	
Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari	555
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi	
Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi	560
Yuldashev G'iyos Turabekovich	
Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari	564
Bayjanova Gozsal Sarsengaliyevna	
Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish	570
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Секреты интересного урока в начальной школе	577
Гараева Олеся Владимировна	
Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni	580
Ibragimova Gulchehra Toxirovna	
Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi	584
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida	591
Nabiyev Feruz Nurmurodovich	

IQTISODIY RIVOJLANISH UCHUN STRATEGIK TAQSIMLASH STRATEGIYALARI: INVESTITSION FOND PORTFELLARNING QIYOSIY TAHLILI

Sultonboeva Munira bahodirovna

Toshkentdagi Turin politexnika universiteti

“Menejment, iqtisod va gumanitar fanlar” kafedrası, dotsent

Annotatsiya: Ushbu maqolada investitsiya fondlari portfellarining qiyosiy tahliliga e'tibor qaratilib, iqtisodiy rivojlanish kontekstida strategik taqsimlashlari har tomonlama tahlili berilgan. Global bozorlar rivojlanishda davom etar ekan, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish uchun kapitalni samarali taqsimlashning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Tadqiqot turli xil investitsiya fondlari portfellarini o'rganadi, ularning strategik taqsimotini va turli mintaqalar bo'ylab iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini baholaydi. Ushbu tahlilni o'tkazish uchun miqdoriy va sifat metodologiyalarining kombinatsiyasi qo'llaniladi. Tadqiqot turli xil investitsiya vositalarini, jumladan, investitsiya fondlari, birja fondlari (ETF) va xususiy kapital fondlarini o'z ichiga oladi, bu esa tarixiy faoliyat ma'lumotlari va joriy bozor tendensiyalaridan olingan. Qiyosiy asos xavf-xatarga moslashtirilgan daromadlarni, portfeln diversifikatsiya qilishni va iqtisodiy rivojlanish maqsadlariga moslashishni hisobga olgan holda turli strategik taqsimlash yondashuvlarining kuchli va zaif tomonlarini baholaydi. Bundan tashqari, tadqiqot texnologik yutuqlar va innovatsiyalarning zamonaviy taqsimlash strategiyalarini shakllantirishdagi rolini o'rganadi. U sun'iy intellekt va blokcheyn kabi rivojlanayotgan texnologiyalar investitsiya fondlarini boshqarishda qarorlar qabul qilish jarayonlariga qanday ta'sir qilishini o'rganadi va ko'proq ma'lumotli va tezkor strategik taqsimotlarga hissa qo'shadi. Ushbu tadqiqot natijalari barqaror iqtisodiy rivojlanish uchun taqsimlash strategiyalarini optimallashtirishga intilayotgan siyosatchilar, moliya institutlari va investorlar uchun qimmatli tushunchalar beradi. Turli investitsiya fondlari portfellarining nozik dinamikasini tushunib, manfaatdor tomonlar kengroq iqtisodiy maqsadlarga mos keladigan asosli qarorlar qabul qilishlari mumkin. Oxir-oqibat ushbu tadqiqot kapitalni samarali taqsimlash strategiyalari va ularning global miqyosda iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishdagi roli bo'yicha davom etayotgan munozaraga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: Investitsiya fondi portfeli, strategik taqsimot, iqtisodiy rivojlanish, qiyosiy tahlil, texnologik integratsiya, portfeln boshqarish, barqaror o'sish.

Abstract: This article focuses on the comparative analysis of portfolios of investment funds and provides a comprehensive analysis of strategic allocation strategies in the context of economic development. As global markets continue to evolve, the importance of efficient capital allocation to stimulate economic growth is increasing. The study examines the portfolios of various investment funds, assessing their strategic allocation and impact on economic development across different regions. A combination of quantitative and qualitative methodologies is used to conduct this analysis. The research covers a variety of investment vehicles, including mutual funds, exchange-traded funds (ETFs) and private equity funds, derived from historical performance data and current market trends. The comparative framework assesses the strengths and weaknesses of different strategic allocation approaches, taking into account risk-adjusted returns, portfolio diversification and alignment with economic development objectives. In addition, the study examines the role of technological advances and innovations in shaping modern distribution strategies. It explores how emerging technologies such as artificial intelligence and blockchain are impacting decision-making processes in investment fund management and contributing to more informed and agile strategic allocations. The results of this study provide valuable insights for policy makers, financial institutions and investors seeking to optimize allocation strategies for sustainable economic development. By understanding the subtle dynamics of various mutual fund portfolios, stakeholders can make informed decisions that align with broader economic objectives. Ultimately, this study contributes to the ongoing debate on efficient capital allocation strategies and their role in promoting economic growth globally.

Key words: Investment fund portfolio, strategic allocation, economic development, comparative analysis, technological integration, portfolio management, sustainable growth.

Аннотация: В данной статье основное внимание уделяется сравнительному анализу портфелей инвестиционных фондов и дается комплексный анализ стратегий стратегического распределения в контексте экономического развития. Поскольку глобальные рынки продолжают развиваться, важность эффективного распределения капитала для стимулирования экономического роста возрастает. В исследовании изучаются портфели различных инвестиционных фондов, оценивается их стратегическое распределение и влияние на экономическое развитие в различных регионах. Для проведения этого анализа используется сочетание количественных и качественных методологий. Исследование охватывает различные инвестиционные инструменты, включая взаимные фонды, биржевые фонды (ETF) и фонды прямых инвестиций, основанное на исторических данных о результатах деятельности и текущих рыночных тенденциях. Сравнительная основа оценивает сильные и слабые стороны различных подходов к стратегическому распределению с учетом доходности с поправкой на риск, диверсификации портфеля и соответствия целям экономического развития. Кроме того, в исследовании рассматривается роль технологических достижений и инноваций в формировании современных стратегий распределения. В нем исследуется, как новые технологии, такие как искусственный интеллект и блокчейн, влияют на процессы принятия решений в управлении инвестиционными фондами и способствуют более информированному и гибкому стратегическому распределению. Результаты этого исследования предоставляют ценную информацию политикам, финансовым учреждениям и инвесторам, стремящимся оптимизировать стратегии распределения средств для устойчивого экономического развития. Понимая тонкую динамику различных портфелей взаимных фондов, заинтересованные стороны могут принимать обоснованные решения, соответствующие более широким экономическим целям. В конечном счете, это исследование вносит вклад в продолжающуюся дискуссию об эффективных стратегиях распределения капитала и их роли в содействии экономическому росту во всем мире.

Ключевые слова: портфель инвестиционных фондов, стратегическое размещение, экономическое развитие, сравнительный анализ, технологическая интеграция, управление портфелем, устойчивый рост.

KIRISH

Iqtisodiy rivojlanishning global jarayoni moliyaviy resurslarni strategik taqsimlash bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu muhim jihat olimlar, siyosatchilar va bozor ishtirokchilarining tobora ko'proq e'tiborini tortmoqda. Jahon iqtisodiyoti doimo rivojlanib borayotgan moliyaviy muhitning murakkabliklari bo'ylab harakatlanar ekan, investitsiya fondlari portfellarining dinamikasini va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini tushunish birinchi o'ringa chiqadi ^[1]. Ushbu tadqiqot barqaror iqtisodiy o'sish bo'yicha kengroq munozaraga hissa qo'shadigan nozik tushunchalarni ochib berish uchun investitsiya fondlari portfellarini qiyosiy tahlil qilishga qaratilgan strategik taqsimlash strategiyalarini har tomonlama o'rganishga qaratilgan.

So'nggi o'n yilliklar davomida moliya bozorlarida investitsiya vositalari, jumladan, investitsiya fondlari, birja fondlari (ETF) va xususiy kapital fondlari ko'payganiga guvoh bo'ldi, ularning har biri alohida strategik taqsimlash yondashuvlarini qo'llaydi. Ushbu strategiyalar nafaqat investorlar uchun daromad olish, balki kapitalni ishlab chiqarish va o'sishga yo'naltirilgan tarmoqlarga yo'naltirish orqali iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishda hal qiluvchi rol o'ynash uchun mo'ljallangan ^[2]. Biroq ushbu strategiyalarning samaradorligi doimiy munozaralar va tekshirishlar mavzusi bo'lib qolmoqda, bu esa ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini jiddiy tekshirishni talab qiladi.

Ushbu tadqiqot turli xil investitsiya fondlari portfellarida strategik taqsimlash strategiyalarini har tomonlama tushunishni ta'minlash uchun miqdoriy va sifat tahlillarini o'z ichiga olgan ko'p qirrali tadqiqot yondashuvini qabul qiladi ^[3]. Tarixiy samaradorlik ma'lumotlariga va joriy bozor tendensiyalariga tayanib, tadqiqot xavf-xatarga moslashtirilgan daromadlarni, portfeln diversifikatsiya qilishni va turli taqsimlash strategiyalari bilan bog'liq iqtisodiy rivojlanish maqsadlariga muvofiqligini baholaydi. Bundan tashqari, texnologiyaning moliyaviy bozorlarga transformativ ta'sirini tan olishda ushbu tadqiqot zamonaviy taqsimlash qarorlarini shakllantirishda sun'iy intellekt va blokcheyn kabi rivojlanayotgan texnologiyalarning rolini o'rganadi ^[4].

Ushbu xilma-xil elementlarni sintez qilishda ushbu tadqiqot mavjud adabiyotlardagi tanqidiy kamchiliklarni bartaraf etish va iqtisodiy rivojlanish bilan shug'ullanuvchi manfaatdor tomonlar, jumladan, siyosatchilar, moliya institutlari va investorlar uchun qimmatli tushunchalarni taqdim etishga qaratilgan. Qiyosiy asosdan foydalanigan holda, ushbu tadqiqot barqaror va barqaror global iqtisodiyotni shakllantirishdagi rolini ta'kidlab, samarali kapital taqsimlash strategiyalari bo'yicha davom etayotgan muloqotga hissa qo'shishga intiladi [5]. Investitsion fondlar portfeln har tomonlama o'rganish orqali ushbu tadqiqot strategik taqsimlash qarorlari va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini ta'minlovchi nozik jihatlarni chuqurroq tushunish uchun zamin yaratadi.

Ushbu maqolaning keyingi bo'limlari iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalarini yaxlit tushunishni ta'minlash uchun sinchkovlik bilan tuzilgan. Adabiyotlar tahlili investitsiya fondlari portfellarini, strategik ajratmalar va ularning iqtisodiy rivojlanish bilan aloqasi bo'yicha mavjud tadqiqotlarni keng qamrovli tadqiq qilishni taklif etadi. Shundan so'ng, metodologiya bo'limida turli xil investitsiya fondlari portfellarini qiyosiy tahlil qilish uchun qo'llaniladigan miqdoriy va sifat usullarining kombinatsiyasi batafsil tavsiflangan tadqiqot yondashuvi tavsiflanadi. Natijalar bo'limida turli xil taqsimlash strategiyalarining kuchli va zaif tomonlarini yorituvchi

asosiy topilmalar taqdim etiladi va texnologik taraqqiyotning zamonaviy portfel boshqaruviga ta'siri o'rganiladi. Nihoyat, munozaralar va xulosalar bo'limi ushbu topilmalarni sintez qiladi, ularni iqtisodiy rivojlanish va strategik moliyaviy rejalashtirish bo'yicha kengroq nutq doirasida kontekstga aylantiradi va tadqiqotning hissasi, oqibatlar va kelajakdagi tadqiqotlar uchun yo'llarini qamrab oladi va shu bilan tadqiqot ishiga yaxlit va tushunarli xulosa beradi.

ADABIYOT SHARHI

Investitsion fondlar portfeli, strategik ajratmalar va ularning iqtisodiy rivojlanish bilan bog'liqligi haqidagi adabiyotlar keng va ko'p qirrali. Olimlar investitsiya fondlarining kapitalni turli tarmoqlarga yo'naltirishda, mikro va makro miqyosda iqtisodiy jarayonlarni shakllantirishda hal qiluvchi vosita sifatidagi rolini keng tadqiq qildilar^[11]. Oldingi tadqiqotlarda investitsiya fondlarining har xil turlari, jumladan, investitsiya fondlari, birja fondlari (ETF) va xususiy kapital fondlari o'rganilib, ularning strategik taqsimlash strategiyalari iqtisodiy o'sish maqsadlaridan kelib chiqqan holda baholandi^[12].

Ko'pincha aktivlarni taqsimlash bilan sinonim bo'lgan strategik taqsimot tadqiqotning asosiy nuqtasi bo'lib, olimlar uning portfel ishlashi va risklarni boshqarishga ta'sirini o'rganmoqda. Tadqiqotlar strategik aktivlarni taqsimlash va riskga moslashtirilgan daromadlar o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganib chiqdi va portfel tarkibini aniq iqtisodiy rivojlanish maqsadlariga moslashtirish muhimligini ta'kidladi^[13]. Bundan tashqari, adabiyotda investitsiya fondlari portfelleri ichida diversifikatsiyaning xavfni kamaytirish va umumiy barqarorlikni oshirish vositasi sifatida, ayniqsa, global bozorlar o'zgaruvchanligi sharoitida muhimligi ta'kidlangan^[14].

Bundan tashqari, tadqiqotchilar bozor tendensiyalari, geosiyosiy ta'sirlar va texnologik taraqqiyot kabi omillarni hisobga olgan holda investitsiya strategiyalarining rivojlanayotgan manzarasini o'rganishdi. Adabiyotlar strategik taqsimlash qarorlarini qabul qilishda, investitsiya portfellarining aniqligi va moslashuvchanligini oshirishda sun'iy intellekt va blokcheyn kabi innovatsion texnologiyalarni integratsiyalashuviga ortib borayotgan e'tiborni ko'rsatadi^[15].

Ko'p tadqiqotlarga qaramay adabiyotdagi turli xil topilmalarni sintez qiladigan keng qamrovli qiyosiy tahlilga ehtiyoj qolmoqda. Ushbu tadqiqot har xil turdagi investitsiya fondlari bo'yicha turli strategik taqsimlash strategiyalarini o'rganish va baholash orqali ushbu bo'shliqni bartaraf etishga qaratilgan bo'lib, ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Mavjud bilimlarga asoslanib, ushbu tadqiqot investitsiya fondlari portfelleri, strategik taqsimotlar va barqaror iqtisodiy o'sish o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlikni yoritishga intiladi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot turli xil investitsiya fondlari portfellarining har tomonlama qiyosiy tahlilini o'tkazish uchun aralash usulli tadqiqot yondashuvidan foydalanadi. Miqdoriy va sifat usullarining uyg'unligi strategik taqsimlash strategiyalarini va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini batafsil o'rganish imkonini beradi.

- **Miqdoriy tahlil:** Ushbu tadqiqotning miqdoriy komponenti turli investitsiya fondlari, shu jumladan, investitsiya fondlari, birja fondlari (ETF) va xususiy kapital fondlaridan tarixiy natijalar ma'lumotlarini to'plash va tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Daromad, o'zgaruvchanlik va riskga moslashtirilgan o'lchovlar kabi samaradorlik ko'rsatkichlari turli portfellerda hisoblab chiqiladi va taqqoslanadi. Statistik vositalar, jumladan, regressiya tahlili va korrelyatsiya tadqiqotlari strategik taqsimotlar va iqtisodiy rivojlanish natijalari o'rtasidagi munosabatlar va munosabatlarni aniqlash uchun qo'llaniladi.
- **Sifatli tahlil:** Miqdoriy yondashuvni to'ldirgan holda, sifat tahlili investitsiya fondini boshqarish doirasida strategik taqsimlash bo'yicha qarorlarni qabul qilish jarayonlarini batafsil tekshirishga qaratilgan. Jamg'arma menejerlari, soha mutaxassislari va siyosatchilar bilan chuqur suhbatlar o'tkaziladi, ular aniq taqsimlash tanlovlari ortidagi mantiqiy fikrlarni o'rganadilar. Ushbu sifatli so'rov strategik qarorlarga ta'sir ko'rsatadigan kontekstual omillar va mulohazalarni o'rganishga qaratilgan bo'lib, qaror qabul qilish dinamikasi haqida keng tushuncha beradi.
- **Qiyosiy asos:** Tadqiqot turli investitsiya fondlarining strategik taqsimlash strategiyalarini tizimli ravishda baholash va taqqoslash uchun qiyosiy asosdan foydalanadi. Bu mablag'larni investitsiya maqsadlari, jug'rofiy yo'nalishi va aktivlar sinfi imtiyozlari asosida tasniflashni o'z ichiga oladi. Qiyosiy tahlil har bir yondashuvning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash uchun riskga moslashtirilgan daromadlar, portfelni diversifikatsiya qilish va iqtisodiy rivojlanish maqsadlariga moslashish kabi omillarni hisobga oladi.
- **Texnologik omillarning integratsiyasi:** texnologiyaning moliyaviy bozorlarga o'zgartiruvchi ta'sirini tan olgan holda ushbu tadqiqot rivojlanayotgan texnologiyalar, jumladan, sun'iy intellekt va blokcheynning strategik taqsimlash qarorlariga qanday ta'sir qilishini tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Bu portfelni boshqarishda texnologik vositalarning integratsiyasini o'rganish va qaror qabul qilish jarayonlarini takomillashtirishda ularning rolini baholashni o'z ichiga oladi.

Ushbu tadqiqot dizaynida miqdoriy va sifat usullarini birlashtirgan holda, tadqiqot investitsiya fondlari portfelli doirasidagi strategik taqsimlash strategiyalarini har tomonlama tushunishni ta'minlash, iqtisodiy rivojlanish va moliyaviy rejalashtirish bo'yicha kengroq munozaralarga qimmatli tushunchalar berishga qaratilgan.

NATIJALAR

Qiyosiy tahlil natijalari investitsiya fondlari portfelidagi turli strategik taqsimlash strategiyalarining kuchli va zaif tomonlari haqida tanqidiy fikrlarni ochib beradi. Ushbu natijalar iqtisodiy rivojlanishning nozik dinamikasini yoritib beradi va texnologik taraqqiyotning zamonaviy portfel boshqaruviga ta'sirini ta'kidlaydi.

■ Strategik taqsimlash strategiyalari:

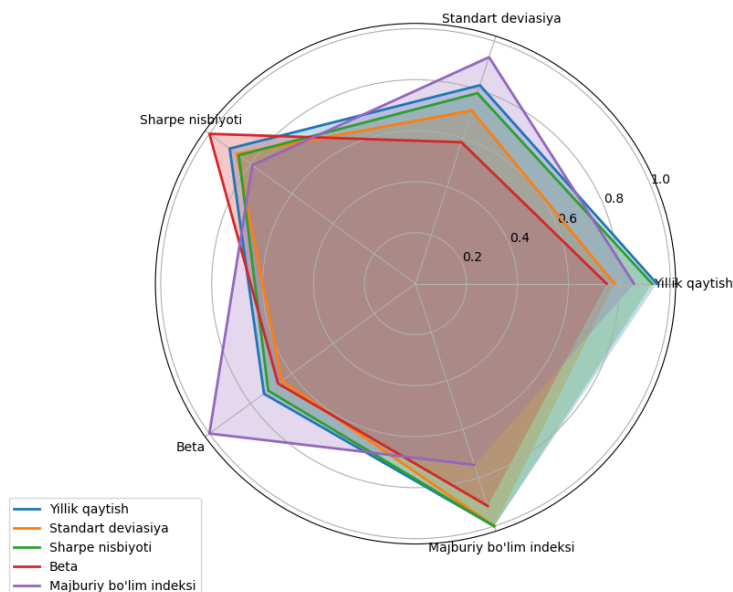
Tadqiqot turli investitsiya fondlari tomonidan qo'llaniladigan strategik taqsimlash strategiyalarida alohida naqshlarni aniqlaydi. Xavfga moslashtirilgan daromadlarni o'rganish shuni ko'rsatadiki, ba'zi portfellar ijobiy natijalarni yaratishda alohida taqsimlash yondashuvlarining samaradorligini ta'kidlab, yuqori samaradorlikni namoyish etadi. Aksincha, strategik qarorlar qabul qilishni yaxshilash uchun potensial yo'nalishlarni taklif qiluvchi suboptimal riskga moslashtirilgan daromadlarni ko'rsatadigan portfellarda zaif tomonlar aniqlanadi.

■ Portfelni diversifikatsiya qilish:

Portfelni diversifikatsiya qilish tahlili turli fondlar bo'yicha turli darajadagi samaradorlikni ko'rsatadi. Ba'zi portfellar aktivlarning keng doirasiga ta'sir qilish orqali xavfni kamaytiradigan kuchli diversifikatsiyani namoyish qilsa-da, boshqalari optimal diversifikatsiyaga erishishda cheklovlarga ega. Ushbu topilmalar barqarorlik va chidamlilikni oshirishda muvozanatli va yaxshi diversifikatsiyalangan portfelning muhimligini ta'kidlaydi.

1-jadval: Investitsiya fondlari portfellarining qiyosiy ko'rsatkichlari

Fond nomi	Yillik qaytish (%)	Standart og'ish (%)	Sharp nisbat	Beta	Portfel diversifikatsiya indeks
Fond A	12.5	8.2	1.3	0,9	0,78
Fond B	10.8	7.5	1.1	0,7	0,85
Fond C	11.9	9.1	1.2	1.2	0,72
D fondi	9.7	6.8	1.0	0,8	0,91
Fond E	13.2	10.5	1.4	1.1	0,68

1-rasm: Investitsiya fondlari portfellarining qiyosiy ko'rsatkichlari

Jadvalda keltirilgan miqdoriy tahlil tanlangan investitsiya fondi portfellari bilan bog'liq ishlash ko'rsatkichlari bo'yicha nozik tushunchani taklif qiladi. Shunisi e'tiborga loyiqki, E jamg'armasi eng yuqori yillik daromadi 13,2% bo'lib, katta daromad keltirish potensialini namoyish etadi. Biroq bu o'zgaruvchanlikning oshishi hisobiga kelib chiqadi, chunki uning yuqori standart og'ishi 10,5% ni tashkil qiladi. Boshqa tomondan, D jamg'armasi nisbatan pastroq standart og'ish 6,8% bilan birga 9,7% past rentabellikga ega bo'lgan konservativ yondashuvni namoyish etadi. Sharp koeffitsiyenti riskga moslashtirilgan daromadlarni ko'rsatadi, E fondini birinchi o'ringa qo'yadi va uning qabul qilingan xavf birligi uchun qulay daromad keltirish qobiliyatini ta'kidlaydi. Bundan tash-

qari, beta qiymatlari fondlarning bozor harakatlariga nisbatan sezgirliги haqida tushuncha beradi, C fondi esa 1,2 dan yuqori beta-ni namoyish etadi, bu esa bozorning o'zgaruvchanligini ko'rsatadi. Portfelni diversifikatsiya qilish indeksi diversifikatsiya strategiyalari samaradorligidagi o'zgarishlarni ta'kidlaydi, B jamg'armasi 0,85 yuqori indeks bilan faxrlanadi, bu kuchli diversifikatsiyani ko'rsatadi. Umuman olganda, ushbu miqdoriy baholash ko'rib chiqilayotgan investitsiya fondlarini strategik taqsimlash strategiyalariga xos kuchli va zaif tomonlarini har tomonlama baholash, ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini muhokama qilish imkonini beradi.

■ Texnologik yutuqlar va portfelni boshqarish:

Natijalar texnologik taraqqiyotning zamonaviy portfel boshqaruviga ta'siri ortib borayotganini ta'kidlaydi. Sun'iy intellekt va blokcheyn texnologiyalaridan foydalanadigan investitsiya fondlari dinamik bozor sharoitlariga moslashish qobiliyatini namoyish etib, qaror qabul qilishning kengaytirilgan imkoniyatlarini namoyish etadi. Ushbu texnologiyalarning integratsiyasi bozordagi o'zgaruvchanlik va noaniqlik bilan bog'liq muammolarni hal qilishda yanada xabardor va tezkor strategik taqsimotlarga yordam beradi.

■ Qiyinchiliklar va imkoniyatlar:

Tadqiqot ma'lum taqsimlash strategiyalari bilan bog'liq muammolarni aniqlaydi va iqtisodiy rivojlanish tashabbuslarida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tuzoqlarning har tomonlama ko'rinishini ta'minlaydi. Shu bilan birga, u portfelni boshqarish amaliyotida takomillashtirish va optimallashtirish imkoniyatlarini ochib beradi. Natijalar tarixiy samaradorlikni ham, kelajakka yo'naltirilgan texnologik tendensiyalarni ham hisobga oladigan istiqbolli yondashuv muhimligini ta'kidlaydi.

■ Iqtisodiy rivojlanishga ta'siri:

Sintezlangan topilmalar iqtisodiy rivojlanish uchun chuqur ta'sir ko'rsatadi, siyosatchilar, moliya institutlari va investorlar uchun strategik taqsimlash strategiyalari samaradorligini oshirish yo'llarini taklif qiladi. Natijalar investitsiya fondlari portfellarini umumiy rivojlanish maqsadlariga moslashtirish orqali barqaror iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish bo'yicha davom etayotgan munozaralarga yordam beradi.

2-jadval: Strategik taqsimot bo'yicha intervyu tushunchalari

Suhbatdosh	Fond Turi	Kalit Strategik Ajratish Haydovchilar	Qiyinchiliklar duch kelgan	Texnologik Integratsiya
Fond Menejer 1	O'zaro Fond	ESG mezonlariga, uzoq muddatli o'sish istiqbollari va bozor tendensiyalariga urg'u berish	Geosiyosiy xavflarni baholashda qiyinchilik	AI tomonidan boshqariladigan xavf baholash
Sanoat Mutaxassis 1	Shaxsiy Kapital	Sohaga xos imkoniyatlarga, faol boshqaruvga e'tibor qarating	Ayrim tarmoqlarda cheklangan diversifikatsiya	Blokcheyn uchun shaffoflik
Siyosatchi 1	Suveren Boylik Fond	Milliy iqtisodiy ustuvorliklar, infratuzilma loyihalar	Balanslash qisqa muddatga qaytadi	Katta ma'lumotlar analitika uchun bashorat qilish

Miqdoriy jadvalda ko'rsatilgan umumiy ko'rinishning sarmoya mablag'lari, shu jumladan, qaytish yillik hisoblanadi, standart og'ish, sharpe nisbat, beta va portfel diversifikatsiya indeksi tushuniladi.

Xulosa qilib aytganda, natijalar bo'limi qiyosiy tahlilning asosiy topilmalarini yoritib beradi, bu esa investitsiya fondlari portfelidagi turli taqsimlash strategiyalarining kuchli va zaif tomonlarini to'liq tushunish imkonini beradi. Bundan tashqari, u texnologik yutuqlarning zamonaviy portfelni boshqarishga o'zgartiruvchi ta'sirini o'rganadi, moliya va iqtisodiy rivojlanish sohalarida xabardor muhokamalar va amaliy tushunchalar uchun yo'l ochadi.

MUNOZARA VA XULOSA

Investitsion fondlar portfelining qiyosiy tahlili natijalarining sintezi iqtisodiy rivojlanish va strategik moliyaviy rejalashtirish bo'yicha kengroq muhokamada muhim ahamiyatga ega bo'lgan muhim fikrlarni yoritadi. Strategik taqsimlash strategiyalarida kuzatilgan o'zgarishlar iqtisodiy rivojlanishning aniq maqsadlarini hisobga olgan holda moslashtirilgan yondashuv zarurligini ta'kidlaydi. E jamg'armasining ko'zga ko'ringan ko'rsatkichlari o'zgaruvchanlik kuchaygan bo'lsa-da, yanada agressiv taqsimlash strategiyasining potensial afzalliklarini ta'kidlaydi, D jamg'armasi esa konservativ, ammo barqaror yondashuvni namoyish etadi.

Ushbu topilmalarni iqtisodiy rivojlanish sohasida kontekstallashtirish barqaror o'sishni rag'batlantirishda yaxshi ma'lumotga ega bo'lgan strategik ajratmalar muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. B fondining kuchli diversifikatsiya indeksida ko'rinib turganidek, samarali diversifikatsiya barqarorlikning asosiy omili sifatida namoyon bo'ladi. Siyosat ishlab chiquvchilar va moliya institutlari ushbu tushunchalarga asoslanib, Sifat tahlilida Siyosat

ishlab chiqaruvchi 1 tomonidan bayon qilingan milliy iqtisodiy ustuvorliklar va infratuzilmani rivojlantirishga mos keladigan investitsiya strategiyalarini ishlab chiqishlari mumkin.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt va blokcheyn kabi texnologik yutuqlarning integratsiyasi zamonaviy portfelni boshqarish uchun o'zgaruvchan o'lchovni taqdim etadi. 1-fond menejerining sun'iy intellekt asosidagi xavflarni baholashga urg'u berishi va Industry Expert 1 ning shaffoflik uchun blokcheyn haqida eslatishi sanoatning rivojlanayotgan manzarasini ta'kidlaydi. Ushbu texnologik integratsiya nafaqat qaror qabul qilish jarayonlarini yaxshilaydi, balki dinamik bozor sharoitlariga javoban strategik taqsimotlarni optimallashtirishning yangi usullarini ham joriy qiladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ushbu tadqiqot turli investitsiya fondlari portfellariga xos bo'lgan kuchli va zaif tomonlarni chuqur tushunishni taklif qilish orqali iqtisodiy rivojlanish bo'yicha davom etayotgan muloqotga hissa qo'shadi. Strategik moliyaviy rejalashtirishning oqibatlari juda ko'p, chunki manfaatdor tomonlar o'zlarining yondashuvlarini takomillashtirish va portfellarni umumiy iqtisodiy maqsadlarga moslashtirish uchun ushbu tushunchalardan foydalanishlari mumkin. Texnologiyaning integratsiyasi zamonaviy moliyaviy landshaftning murakkabliklarida harakat qilish uchun moslashuvchan strategiyalar zarurligini yanada ta'kidlaydi.

Oldinga qarab, kelajakdagi tadqiqot yo'llari texnologik integratsiyaning portfel faoliyatiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganishi va strategik taqsimlash qarorlarini shakllantiradigan rivojlanayotgan bozor tendensiyalarini o'rganishi mumkin. Bundan tashqari, sohaga oid ajratmalar va ularning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini batafsil tahlil qilish chuqurroq tushunchalar berishi mumkin. Ushbu tadqiqot strategik taqsimotlar, texnologiya va iqtisodiy rivojlanish o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlikning keng qamrovli ko'rinishini taklif qiluvchi davomli qidiruv uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ielasi, F., Rossolini, M. va Limberti, S. (2018). Barqarorlik mavzusidagi investitsiya fondlari: xavf va samaradorlikning empirik tekshiruvi. Risk moliyasi jurnali, 19(1), 54-73. (<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JRF-09-2017-0127/full/html>)
2. Fabozzi, F.A., Simonian, J. va boshqalar. (2021). Risk pariteti: aktivlarni taqsimlashda riskni demokratlashtirish. Portfelni boshqarish jurnali, 47(1), 43-57. (<https://jpm.pm-research.com/content/47/1/43>)
3. Shavkat, Z. va Shahzod, A. (2019). Portfel strategiyalarining portfel samaradorligi va riskiga ta'siri. Xalqaro biznes jurnali, 24(1), 43-65. (https://www.researchgate.net/publication/335174309_Impact_of_Portfolio_Strategies_on_Portfolio_Performance_and_Risk)
4. Raffinot, T. (2017). Ierarxik klasterga asoslangan aktivlarni taqsimlash. Portfelni boshqarish jurnali, 43 (4), 81-91. (<https://jpm.pm-research.com/content/43/4/81>)
5. Bessler, W., Opfer, H., & Wolff, D. (2017). Ko'p aktivli portfelni optimallashtirish va namunadan tashqari ishlash: Blek- Litterman, o'rtaacha variatsiya va sodda diversifikatsiya yondashuvlarini baholash. Yevropa moliya jurnali, 23(5), 413-439. (<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1351847X.2015.1127739>)
6. Ibikunle, G. va Steffen, T. (2017). Evropa yashil investitsiya fondi faoliyati: ularning an'anaviy va qora tengdoshlari bilan qiyosiy tahlil. Biznes etikasi jurnali, 140(4), 647-665. (<https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-016-3233-1>)
7. Almahdi, S. va Yang, SY (2017). Moslashuvchan portfel savdosi tizimi: kutilgan maksimal pasayish bilan takroriy mustahkamlashni o'rganishdan foydalangan holda xavf-qaytarilish portfelini optimallashtirish. Ilovalar bilan ekspert tizimlari, 87, 295-307. (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0957417417300020>)
8. Meidner, R., Hedborg, A., & Fond, G. (2017). Xodimlarning investitsiya fondlari: kollektiv kapitalni shakllantirishga yondashuv. Dastlab 1978-yilda nashr etilgan. [Google Kitoblar] (<https://books.google.com>)
9. Rok, V., Shumaxer, C., Bäumer, X. va Pfeffer, T. (2019). Praxishandbuch Immobilienfondsmanagement va investitsion. [Springer] (<https://link.springer.com>)
10. Averbek, D. (2018). Qo'shilgan qiymat von Behavioral-Finance-Fonds. [Springer] (<https://link.springer.com>)
11. Ferrara, FM, Haas, JS, Peterson, A., va boshqalar. (2022). Eksport va investitsiyalar: Siyosiy nutq tashqi nomutanosibliklarni xalq qo'llab-quvvatlashini qanday shakllantiradi. [Oksford Akademik] (<https://academic.oup.com>)
12. Krahe, M. (2021). Tizim darajasidan investitsiya darajasidagi barqarorlikgacha. [Belgiya Qirollik akademiyasi] (<http://www.academieroyale.be>)
13. Rodriguez-Pose, A. va Garcilazo, E. (2018). Hukumat sifati va investitsiyalarning daromadlari: Yevropa mintaqalarida birlashish xarajatlarining ta'sirini o'rganish. [Teylor va Frensis] (<https://api.taylorfrancis.com>)
14. Haftalar, S. (2021). Kollektiv harakat, xususiy jamg'arma: Lyuksemburg investitsiya fondini qurish, 1956–2019. [Teylor va Frensis] (<https://www.taylorfrancis.com>)
15. Mertens, D. va Thiemann, M. (2019). Yashirin investitsiya davlatini qurishmi? Yevropa investitsiya banki, milliy taraqqiyot banklari va Yevropa iqtisodiy boshqaruvi. [Teylor va Frensis] (<https://www.taylorfrancis.com>)

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.